

Предговор

Учебното помагало има за цел да подпомогне усвояването на познавателни и практически умения за работа с пространствени данни, както и осъществяването на пространствен анализ на екологични и социално-икономически проблеми и задачи. Пространственият бизнес анализ се извършва с помощта на географската информационна система (ГИС) MapInfo Professional. MapInfo осигурява обработването и съхранението на пространствени данни с възможност за визуализация и анализ на големи масиви от взаимосвързани графични и таблични данни¹.

Съдържанието на учебното помагало е съобразено с учебната програма по дисциплините „Пространствен бизнес анализ“ и „Пространствен агробизнес анализ“, предназначени за студентите от специалности „Екоикономика“ и „Агробизнес“ към катедра „Икономика на природните ресурси“ на Университета за национално и световно стопанство.

Помагалото съдържа 12 теми, представящи: характеристики, ползи и ограничения при пространствения бизнес анализ; видове пространствени данни и начини на работа с тях; пространствено и атрибутивно запитване; видове тематични карти; използване на външни бази данни и създаване на собствени бази данни; визуализация на пространствените данни и описание на данните за потребителите; източници на пространствени данни; проекти за пространствен бизнес анализ и географски информационни системи с отворен код, които позволяват самостоятелна работа извън университетската среда.

С оглед на подпомагането на разбирането и практическото осъществяване на пространствения бизнес анализ, помагалото представя основните стъпки за работа в MapInfo, както и подробно описание на разработени практически примери.

---

¹ DataMap (2017). Представяне на географска информационна система MapInfo Pro. <http://datamap.bg/mapinfo-professional/>

В допълнение, за улеснение на студентите е систематизиран кратък речник на командите и основните термини, използвани в MapInfo и в настоящото помагало.

Следните символи са използвани в помагалото за означаване на отделните секции в основните теми:

NB!

Важна информация

Допълнителна информация за самостоятелно проучване

Приложение в MapInfo Professional

Разработен пример и/или казус

Задача за самостоятелна работа

За означаването и разграничаването на различните менюта, команди, файлове и други наименования на английски език са използвани следните шрифтове и комбинации:

- Основно меню на MapInfo: **FILE, MAP, BROWSE, QUERY**
- Падащи менюта: **Open..., Save Copy As..., Create Thematic Map...**
- Диалогови прозорци: **[Shapefile information], [Browse Tables], [View Entire Layer:]**
- Опции в диалогови прозорци: **Projection:, Select Records from Table:, that Satisfy:**
- Бутони в диалогови прозорци: **Open, OK, Next>**
- Имена на файлове: **CLC2012.shp, mun_sel.tab**
- Клавиши от клавиатурата: **Ctrl, Shift.**

Тема 1. Въведение в пространствения бизнес анализ

*Една картина струва хиляда думи,
а една карта – десет хиляди.*

Основни цели на темата:

- Да се запознаем с основните характеристики на пространствения анализ – предимства и ползи, както и предизвикателства и ограничения;
- Да проучим практическото приложение на пространствения анализ в проекти и дейности за опазване на околната среда.

Увод

Новата икономика е икономика на местоположението, твърдят от *BigThink*² и дават за пример исканията за достъп до местоположението на почти всяко приложение, което отваряме с мобилните си телефони или таблети, с които фирмите установяват къде се намират техните клиенти в съответния момент. ГИС професионалистите обясняват това с факта, че всеки процес – икономически, социален или екологичен, по същество има пространствени характеристики (Campagna, 2016), тъй като хората извършват своите дейности, включително взаимодействат с околната среда, на определена географска територия.

---

² Basulto, D. (2016). The Attention Economy is Now the Location Economy. <http://bigthink.com/endless-innovation/the-attention-economy-is-now-the-location-economy>